

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА
У ГРАСДКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И
ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА У ГРАСДКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА ЗА
ПЕРИОД 2010-2013**

ГО Звездара, јануар 2010.

САДРЖАЈ

	страна
Увод	
❖ Уводна реч Председника ГО Звездара	3
❖ Шта је Локални план акције за унапређење положаја избеглих и ИРЛ.....	4
❖ Одлука Скупштине ГО Звездара о усвајању ЛАП	5
❖ Захвалност учесницима/цама у процесу израде ЛАП	6
❖ Резиме ЛАП-а	8
Поглавље 1. Општи подаци о Градској општини Звездара	10
Поглавље 2. Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у Градској општини Звездара	16
Поглавље 3. Анализа ситуације, закључци и препоруке	20
Поглавље 4. Приоритетне циљне групе	26
Поглавље 5. Општи и специфични циљеви	27
Поглавље 6. Активности – Задаци за реализацију ЛАП	29
Поглавље 7. Ресурси/буџет	34
Поглавље 8. Аражмани за примену	35
Поглавље 9. Праћење и оцена успешности	36

Уводна реч Председника ГО Звездара

У Градској Општини Звездара живи, по попису из 2002.године, 132.621 становника, а кроз активности повереништва за избегла и интерно расељена лица Градске општине Звездара, регистровано је око 6265 избеглих и интерно расељених лица, што је око 5% од укупног броја становника Звездаре. Додатни проблем Градске општине Звездара су нехигијенска и неформална насеља која су изложена проблему честих миграција, а карактерише их и висок степен сиромаштва људи који у њима живе. Имајући у виду број људи који се третирају као избегла и интерно расељена лица, недовољан степен интеграције ове групације, као и услове у којима живе, Градска општина Звездара је изразила спремност да учествује у решавању њихових проблема кроз дефинисање Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица.

Имајући у виду контекст решености да националном и међународном (ЕУ- ПИА фондови) плану да се питање интерно расељених и избеглих лица трајно реши, израда овог документа- допуне нацрта је оправдана као пут у дефинисана и оперативна решења у пракси. Локалним акционим планом, имајући у виду посебан статус и ограничене надлежности градских општина, Градска општина Звездара жели да допринесе квалитетној и одрживој интеграцији и смањењу сиромаштва избеглих и интерно расељених лица на Звездари, као и повећању знања и грађанске свести становника неформалних и нехигијенских насеља на Звездари. Градска општина Звездара истовремено показује спремност за реализацију пројеката и планова, који су представљени у специфичним циљевима локалног акционог плана. У досадашњим активностима препозната је воља свих заинтересованих страна за решавање претходно наведених проблема, али и недовољни појединачни капацитети и ресурси. Обједињавањем свих релевантних актера у локалној заједници, кроз формирану Савет за управљање миграцијама и трајна решења, ствара се могућност за координацију и активно праћење проблема, као и за реализацију циљева локалног акционог плана. Коначни циљ, коме се приближавамо кроз овај локални акциони план, а коме Градска општина Звездара у свом деловању увек тежи, су једнаке шансе и могућности и једнака права свих грађана који живе на њеној територији.

Председник општине Звездара
Милан Поповић

Шта је Локални план акције за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица

У овом документу под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја избеглих¹ и интерно расељених лица² (ИРЛ) подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих и интерно расељених лица намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) у ГО Звездара, настао је као резултат учешћа у Пројекту Подршка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица.

Општи циљ Пројекта је проналажење решења на нивоу државе која ће пружити подршку Влади Републике Србије да на ефикасан и одржив начин одговори на потребе избеглих и ИРЛ. Пројекат финансира Европска унија, а спроводи Међународна организација за миграције (Интернатионал Организатион фор Мигратион – ИОМ). Корисници Пројекта су институције Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица: Комесаријат за избеглице Републике Србије (КИРС), Министарство за Косово и Метохију (МинКиМ) и Министарство рада и социјалне политике (МРСП), као и друга надлежна министарства, општинска повереништва за избегла и интерно расељена лица и одабране општине/градови.

¹ Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), **избеглица** је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила је своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. год. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу.

² **Интерно расељене особе** су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права.

Стратешки оквир Пројекта одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним Националном стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица и другим националним стратешким документима од значаја за ову област. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај Пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење локалних акционих планова за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглица и ИРП доноси се на период од 5 година, са детаљном разрадом активности за 2009. и 2010. годину.

Процес израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у ГО Звездара, заснива се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- Локални – спроведен у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- Партиципативан – укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим и интерно расељеним у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама за унапређење положаја избеглих и интерно расељених;
- Неопходан је интегрални, међусекторски приступ у проналажењу системских решења као и партнерство у активностима јавног и цивилног сектора чији представници поседују драгоцено искуство у пројектним активностима које су реализоване у претходном периоду;
- Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса, прикупљање и анализу основних податка о положају и потребама избеглих и интерно расељених лица у ГО Звездара, коришћени су следећи извори: резултати анкете са потенцијалним корисницима/цама (анкета о потребама избегличких домаћинстава) и статистички подаци (попис 2002.год.); различити извештаји и документи: подаци Комесаријата за избеглице Републике Србије, Повереништва за избеглице ГО Звездара, Црвеног крста, локалних невладиних организација итд. Процес дораде Плана спроведен је у периоду децембар 2009.– март 2010. год.

Одлука Скупштине ГО Звездара о усвајању ЛАП

Текст ...

STRATEGIJA ZA IZBEGLICE.pdf

Захвалност учесницима/цама у процесу локалног акционог планирања

У циљу израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у ГО Звездара, формирана је општинска радна група коју су чинили представници/це Комесаријата за избеглице Републике Србије и представници/це локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа.

Улога радне групе ГО Звездара била је да:

- Унапреди сопствене капацитете за планирање кроз одговарајуће обуке организоване од стране ИОМ;
- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим и интерно расељеним лицима;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Мапира проблеме ове популације;
- Препозна расположиве ресурсе на локалном нивоу чије је коришћење у директној корелацији са одрживом, квалитетном и трајном интеграцијом и решавањем егзистенцијалних проблема ове популације;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;

Захваљујемо се свим члановима/ицама радне групе ГО Звездара на учешћу у процесу планирања.

Посебну захвалност изражавамо Комесаријату за избеглице Републике Србије и ИОМ пројектном тиму.

Одлуком председника ГО Звездара број **020-2-9 од 25.01.2010. године** формиран је **Савет за управљање миграцијама и трајна решења** чији састав, поред чланова Радне групе, чине и председник ГО Звездара (који је и члан општинског већа), заменик председника општине, заменица начелника општинске управе, самостални стручни сарадник у Одељењу за буџет и финансије, и секретар Црвеног крста Звездара.

Чланови/ице радне групе ГО Звездара су:

Име и презиме	Функција у организацији односно институцији	Назив организације/институције
Милан Поповић	председник ГО Звездра члан општинског већа	ГО Звездра
Зоран Вулетић	заменик председника општине	ГО Звездра
Александра Кузмановић	заменица начелника општинске управе	ГО Звездра
Мирјана Бабић	начелница одељења за финансије и привреду	ГО Звездра
Милош Петровић	помоћник председника	ГО Звездра
Леила Руждић Трифунровић		
Марија Дамјановић	општински повереник	ГО Звездара
Славица Брђевић	координатор информативне службе	ГО Звездра
Зоран Ковач		ГО Звездра
Весна Рогановић	шеф одсека за борачку и инваидску заштиту	ГО Звездра
Нада Грбић	окружни координатор	Комесаријат за избеглице
Младен Човић	дипл. грађ. инжењер	ГО Звездра
Миодраг Линта	координатор	НВО Српски демократски форум

Резиме

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) у ГО Звездара, настао је као резултат побољшања услова живота и могућности за интеграцију избеглих и интерно расељених у локалној заједници. Локални акциони план за унапређење положаја избеглица и ИРЛ доноси се на период од 5 година. ГО Звездара изабрана је као једна од 16 општина која је уз помоћ и учешће ИОМ израдила Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ).

ГО Звездара простире се на површини од 4.096 хектара и према попису из 2002. године има 236.898 становника. Градска општина Звездара је по природи ствари примамљива за ново настањивање, па и за избегла и интерно расељена лица, примарно због могућности рада и зараде.

Имајући у виду чињеницу да се, у оквиру ЛАП, под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије (али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса), можемо рећи да на Звездари ова популација чини око 5% укупног становништва.

Прве избеглице на Градској општини Звездара дошле су 1991. године из Хрватске а током 1992. године и из БиХ. Процес континуираног доласка избеглица трајао је све до краја 1996. године. Последњи талас доласка избеглица на Звездари је долазак лица са КиМ у току и након НАТО бомбардовања, марта 1999. године.

Наведени подаци су из базе Повереништва ГО Звездара у којој се налази укупан број избеглица који су регистровани у овом Повереништву од 1992. године до данас, што значи сва лица која су добила и имала избеглички статус на Звездари. Од евидентираних лица у избегличкој и интерно расељеничкој популацији изван број избеглих лица се на неки начин већ интегрисао, услед дужине миграцијског стажа, образовања и других околности.

На Звездари постоји један непризнати колективни центар (у којем је смештено 147 интерно расељених лица), а већина избеглих и интерно расељених лица је смештена у приватном смештају код рођака или пријатеља, у становима изнајмљеним у закуп.

Један од највећих проблема положаја избеглих и интерно расељених лица, на подручју општине Звездара, је постојање неформалних, нехигијенских и нелегалних насеља у којима углавном живе Роми, Ашкалије и Египћани (РАЕ популација). Процењује се да у тим насељима живи више породица од којих 40% представљају интернорасељена лица из РАЕ заједнице.

Специфичан статус Градске општине Звездара (ресурси којима располаже локална самоуправа наспрам овлашћења локалне самоуправе за управљање и располагање тим ресурсима) умногоме ограничава поље деловања за решавање проблема ове циљне групе. Због тога је у Локалном акционом плану за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица дефинисан:

Општи циљ за побољшање социално-материјалне ситуације избеглих и интерно расељених лица кроз програме за трајно решавање стамбеног питања и одрживих програма за њихово потпуно укључивање у друштвени живот ГО Звездара.

Специфични циљеви из овако дефинисаног општег циља за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица су:

Специфични циљ 1: У периоду од 2010. год. до 2013. год. трајно решити стамбено питање за најмање 20 породица избеглих и ИРЛ, кроз доделу пакета грађевинског материјала, ради побољшања услова становања и адаптације постојећег властитог стамбеног објекта.

- у 2010. год. за најмање 5 породица
- у 2011. год. за најмање 5 породица
- у 2012. год. за најмање 5 породица
- у 2013. год. за најмање 5 породица

Специфични циљ 2: У периоду од 2010. до 2013. године спровести започете програме економског оснаживања, укључити избеглице и ИРЛ у актуелне програме преквалификације, доквалификације и samozапосљавања за најмање 20 породица избеглих и ИРЛ, кроз доделу пакета за доходовне активности.

- у 2010. год. за најмање 5 породица
- у 2011. год. за најмање 5 породица
- у 2012. год. за најмање 5 породица
- у 2013. год. за најмање 5 породица

Специфични циљ 3: До краја 2011.године легално запослити 10 лица примењујући принципе активне социјалне политике којом ће општина Звездара дефинисати својом Стратегијом развоја социјалне заштите 2011-2015.године као и Локалним акционим планом запошљавања у 2011.години

- **Специфични циљ 4:** У периоду од 2010. до 2013. год. обезбедити збрињавање за преостале социјално најугроженије избегличке и ИРЛ породице, из нерегистрованог колективног центара и приватног смештаја, за становање у социјално заштићеним условима.

Средства која су потребна за реализацију овако дефинисаних циљева до 2013. године, крећу се око 1.600.000 евра. Напомињемо да Локални акциони план садржи и аранжмане за примену и план праћења (мониторинг) и оцењивања успешности (евалуацију) његове реализације.

ПОГЛАВЉЕ 1

Основни подаци о ГО Звездара

Основне чињенице

Градска општина Звездара је једна од 17 београдских општина, смештена на истоку главног града Републике Србије. Спада у централне градске општине Града Београда, а граничи се са општинама Палилула, Врачар, Вождовац и Гроцка. Територија Општине се простире на површини од **3.064 ha**, од чега ужи градски део заузима 726 ha. Општину Звездара чине насељена места, односно подручја катастарских општина, која улазе у њен састав и то: **Звездара, Велики Мокри Луг, Мали Мокри Луг и Миријево**. Општину чини **17 месних заједница** са око **150.000 становника**. На територији месних заједница Миријево и Мали и Велики Мокри Луг обавља се пољопривредна делатност на око 1.600 ha обрадиве површине.

Комунална предузећа

На територији Општине Звездара налазе се седишта **3 градска комунална предузећа** - ЈКП "Градска чистоћа", ЈКП "Градске пијаци" и ЈКП "Погребне услуге", као и Саобраћајно предузеће "Ласта". Управљање општинским пословним простором поверено је **Јавном предузећу "Пословни простор Звездара"**

Здравство

Од здравствених установа, поред **Клиничко-болничког центра Звездара** који је други по величини у Београду, ту је и **Дом здравља Звездара** са више својих амбуланти широм Звездаре, као и Дом здравља Миријево. Поред **Института "Михајло Пупин"** налази се **Астрономска опсерваторија**, по којој је Општина и добила назив. Деца Звездаре имају могућност да похађају једну од 14 основних (12 основних, 1 специјална и 1 музичка) и 10 средњих школа, а постоје и 3 ученичка дома за смештај ђака из унутрашњости. **Предшколска установа** на Звездари има 23 објекта за око 4.500 деце. На подручју Општине Звездара налазе се бројни споменици и спомен-обележја, а један од најзначајнијих је **споменик Вуку Караџићу**. Неизбежно

је поменути и **Ново гробље**, најстарије београдско гробље, са споменицима бројним угледним људима. У непосредној близини Општине Звездара налази се значајно дело модерне архитектуре Београда - **подземна железничка станица "Вуков споменик"**. Звездару красе два велика парка: **Парк-шума Звездара** и **Степин луг**.

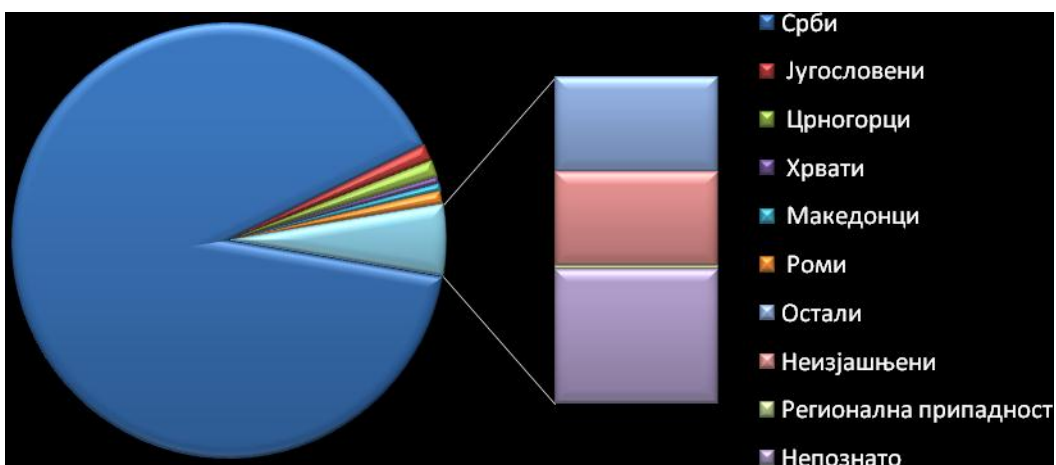
Култура

Једно од три најзначајнија београдска позоришта, је свакако **"Звездара театар"**, а поред њега ту су и **Установа културе "Вук Караџић"** и **"Пан театар"**. Општина Звездара је оснивач и покровитељ Дечјег позоришног фестивала **"Позориште Звездариште"**. **Спортски центар "Звездара"**, познатији као "Олимп", је један од првих спортских центара у Београду, а дугу традицију звездарског спорта одржавају, пре свих, **Фудбалски клуб "Хајдук"** са Лиона и **Спортско друштво "Раднички"**.

Према званичним подацима из последњег Пописа становништва који је извршен 2002. године, број становника износи 132621, а просечна старост становништва износи 40,5 година (39,1 код мушкараца и 41,8 код жена).

Етничку структуру становника Звездаре чине:

1. Срби	119.570
2. Југословени	1.609
3. Црногорци	1.715
4. Хрвати	636
5. Македонци	790
6. Роми	1.251
7. Остали	2.057
8. Неизјашњени	2.025
9. Регионална припадност	67
10. Непознато	2.901

Етничка структура становника Звездаре

Полна структура- у процентима

Полна структура	број ово је укупно 132.621
Мушкарци	47%
Жене	53%

Становништво према полу и старости по попису 2002.

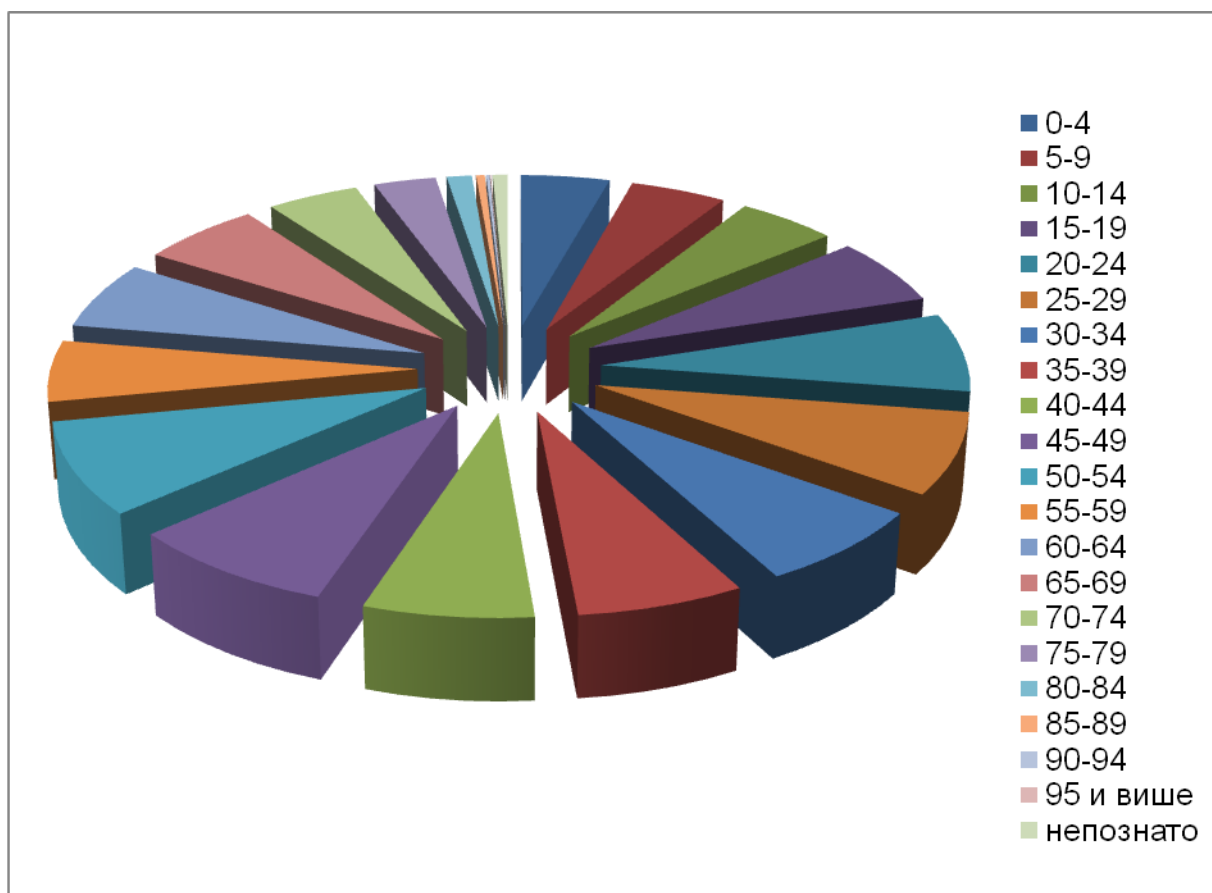
Пол	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
М	3021	3256	3298	4219	4687	4762	4533	4208	4069
Ж	2796	3003	3225	3946	4850	5119	4938	4530	4763

Пол	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94
М	5001	5069	3469	3756	3571	2529	1559	561	197	82
Ж	6085	6159	3971	4436	4324	3486	2505	1087	373	149

Пол	95 и више	Непознато
М	15	485
Ж	33	496

Графикон према старости по попису 2002.

На Звездари је 2005. било 1.403 новорођенчади (од тога мушких 752, а женских 652), а умрлих 1.736 (мушких 850 и женских 886) што даје негативни природни прираштај. До 1991. Општина је имала позитиван природни прираштај.

Развојне карактеристике Звездаре :

- Врло погодан географски положај
- Високо квалитетна урбанистичка локација
- Велики људски ресурси

- Висок проценат образованог становништва
- Велики потрошачки потенцијал
- Мала заступљеност индустријске производње
- Мала заступљеност пољопривредне производње

Предности Звездаре су :

- Звездара је са другим београдским општинама повезана разгранатим системом уређених саобраћајница, а преко њене територије прелази и ауто-пут Е-75 који спаја општину са севером и југом земље.
- У непосредној близини општине налази се можда најсавременије дело модерне архитектуре у Београду, велелепна подземна железничка станица.
- Градска општина Звездара је модернизована и уређена по мери грађана и архитектонски прилагођена потребама особа са инвалидитетом.
- Основане су канцеларије за бесплатну правну и психосоцијалну помоћ жртвама насиља у породици, за помоћ особама са инвалидитетом, за избеглице, за ромска питања, за превенцију наркоманије.
- Знатно је унапређена комуникација са грађанима, па је у оквиру Управе ГО Звездара, основано је Одељење за развој које комуницира са градским секретаријатима и јавним предузећима.

Проблеми ГО Звездара

Поред свих набројаних предности и постигнућа, Звездара има и низ проблема који се могу сврстати у неколико група.

1. Препреке везане за успорен процес прикључивању ЕУ, недостатак неопходних системских закона потребних за бржи развој, успорен процес децентрализације власти и фискалне децентрализације, скупа кредитна средства и споро увођење мера које подстичу отварање, рад и развој малих и средњих предузећа.
2. Недостатак надлежности око градског грађевинског земљишта, као и недостатак детаљних регулационих планова.
3. Неповољна старосна и професионална структура становништва, негативан природни прираштај, велики број незапослених, избеглица и интерно расељених лица који нису у довољној мери интегрисани и неформална насеља у којима углавном живе Роми, Ашкалији и Египћани (РАЕ заједница).

Организациону структуру ГО Звездара чине :

- Скупштина Градске општине Звездара са 53 одборника,
- Председник Градске општине
- Веће Градске општине са 11 чланова

Управа Градске општине коју чине:

- Одељење за грађевинске послове
- Одељење за имовинско-правне и стамбене послове
- Одељење за финансије и привреду

- Одељење за општу управу
- Одељење за инспекцијске послове
- Одељење за развој
- Одељење за геоинформационе системе и информатику

Стручне службе:

- Служба за скупштинске послове
- Служба за заједничке послове
- Служба за јавне набавке
- Кабинет председника Градске општине Звездара

У оквиру основних организационих јединица образоване су мање организационе целине (одсеци, реферати, кабинет и повереништво).

Повереништво за избегла и интерно расељена лица припада Одељењу за финансије и привреду и чини га Повереник за избеглице.

ПОГЛАВЉЕ 2

Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у ГО Звездара

1. Подаци о избеглицама и ИРЛ

Према подацима Комесаријата за избеглице, из октобра 2008. године, од регистрованих 538.000 избеглица из 1996. године, у Србији тренутно живи око 97.000 избеглица. У Хрватску се вратило 70.000, у БиХ 79.000, умрло је 40.000, у треће земље је отишло 46.000, а држављанство Србије је добило 206.000 лица.

Према попису из 2005. године у Србији је регистровано 208.391 интерно расељено лице. Већина, 94% ове популације је смештено у централним деловима Србије и Београду, а 6% у Војводини.

На територији општине Звездара према постојећим подацима којима она располаже регистрирано је око 2722 лица. ГО Звездара је у октобру/новембру 2008. године јавним позивом позвала избегла лица са своје територије да дођу у општину и попуне упитник ради евиденције њихових појединачних потреба и сагледавања могућности за пружање помоћи, као и побољшања међусобне комуникације. На тај позив се одазвало 335 породица.

Иако је највећи број избеглица „нестао“ из евиденције тако што су постали грађани Србије, њихови психосоцијални, економски и други проблеми остали су непромењени. Нема прецизних података о сиромаштву међу избеглицама и расељеним, али постојећи подаци указују на већу стопу сиромаштва у овој популацији у односу на општу популацију у Србији. Упркос олакшаној процедури стицања држављанства, значајан број избеглица и даље истрајава у намери да задржи тај статус - то умногоме говори и о њиховој недоумици да ли је статус држављана повољнији од статуса избеглице. Ту недоумицу делом изазива и чињеница да сви програми стамбеног збрињавања и економског осамостаљивања у Србији постављају као услов стечено држављанство или бар поднет захтев за стицање држављанства, а

с друге стране признати статус избеглице пружа неку врсту сигурности и разликује их од осталих грађана у смислу истицања њихове угрожености.

**Преглед броја по старосној структури за избегла лица на основу података
Комесаријата за избеглице Р. Србије**

Старосна структура	Интерно расељена лица	Избегла лица
0~6	63	15
7~14	546	75
15~18	393	87
19~65	2733	1182
Преко 65	717	484

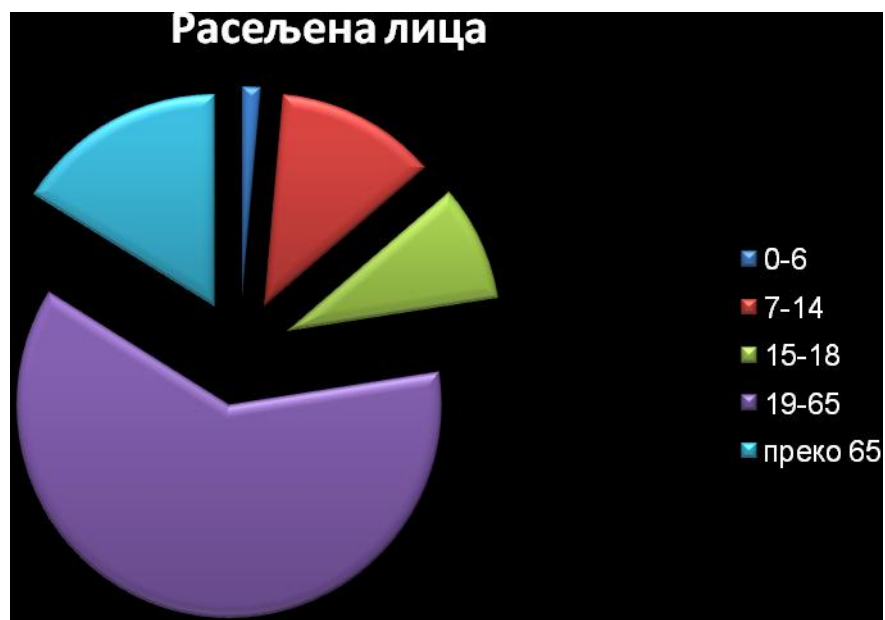
Полна структура	Интерно расељена лица	Избегла лица
М	2193	831
Ж	2259	1012

Образовање	Интерно расељена лица	Избегла лица
Без школе	1154	267
Непотпуна основна школе	0	120
Основна школе	582	322
Средња школе	1064	933
Виса школе	1092	119
Висока школе	216	81
Магистар		1
Доктор наука	344	0

Радни однос	Интерно расељена лица	Избегла лица
Студент-уценик	777	247
Запослен	1029	289
Повремено запослен	696	56
Пензионисан	399	281
Незапослен	942	880

Графикон према старости за расељена и избегла лица

У бази Повереништва ГО Звездара налази се укупан број избеглица који су регистровани у повереништву од 1992. године до данас, што значи сва лица која су добила и имала избеглички статус на Звездари. Нека од тих лица су свој статус укинула због:

- Добијања држављанства Републике Србије, узимања личне карте и останка овде
- Одласка или пресељења на другу општину или у иностранство
- Повратка у место претходног пребивалишта
- Нека лица су преминула

Сва ова лица се и даље налазе регистрована у бази података повереништва само сада као активна (још у избегличком статусу) или пасивна (без статуса) без обзира да ли су се одазивала на пописе или не.

Одступања у подацима из база тумаче се чињеницом да:

- велики број избеглица узео је држављанство и они више нису у евиденцијама УНХЦР-а и КИРС-а,
- начин пријављивања боравка и пребивалишта не гарантује прецизне евиденције,
- велики број лица из избегличке популације није се ни одазивао на организоване пописе,
- база Повереништва за избелице Новог Београда показује и активну и пасивну избегличку популацију (оне који су и даље у избегличком статусу и оне којима је избеглички статус престао),
- базе УНХЦР и КИРС показују само стање са пописа,
- база УНХЦР и КИРС показује бројно стање само оних интерно расељених лица која су добила легитимацију расељеног лица тј. била на регистрацији, а база Повереништва показује укупан број ИРП пријављених у Повереништву без обзира да ли имају легитимацију или не.

На ГО Звездара постоји један непризнати колективни центар " Поморавље ", у којем бораве искључиво ИРЛ, а већина избеглих као и интерно расељених лица смештена је у приватном смештају код рођака или пријатеља, у изнајмљеним становима у закуп, у приватном смештају у сопственој кући или стану, као и у неформалним насељима.

Управа Градске општине је учествовала у попису и обележавању нелегалних објеката и заједно са повереништвом спремна је да ради на побољшању услова живота, едукацији, образовању и пружању правне помоћи лицима настањеним у тим насељима

2. Трендови и миграције

Градска општина Звездара је по природи ствари, примамљива за избегла и интерно расељена лица због могућности рада и зараде. Звездара је у последњој деценији велико градилиште, а неадекватна образовна структура избеглих и интерно расељених лица условљава њихов рад и у сивој зони.

Од евидентираних лица у избегличкој и интерно расељеничкој популацији изван број избеглих лица се на неки начин интегрисао, услед дужине миграцијског стажа, образовања и других околности.

Највећи проблем је интеграција и радни ангажман интерно расељених чланова РАЕ заједнице услед општих проблема који прате ову социјалну и етничку групуацију (образовање, начин живота, језичка баријера, непоседовање личних докумената и сл.). Велика количина секундарних сировина које се може прикупити на Звездари, а које за ову популацију представљају извор прихода, главни је разлог постојања великог броја неформалних насеља.

Неадекватна законска регулатива у овој области онемогућава њихово легално самозапошљавање и интеграцију у друштво.

ПОГЛАВЉЕ 3

Анализа ситуације и закључци

Анализа контекста или радног окружења је обухватила четири врсте квалитативних анализа:

- 1) Анализу или Преглед документације о ширем радном окружењу,
- 2) Анализу стања (SWOT),
- 3) Анализу заинтересованих страна и
- 4) Анализу проблема

1.Анализа или Преглед документације обухватио је неколико кључних међународних, националних и градских стратешких докуманата релевантних за ову област као и актуелни законски оквир који регулише питања избеглих лица у Републици Србији, стратешка документа Општине Палилула и реализоване и актуелне пројекте и програме намењене избеглим и ИРЛ у Општини.

Национални стратешки документи од значаја за питања избеглих и интерно

расељених лица су:

- ❖ Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002);
- ❖ Стратегија за смањење сиромаштва (2003);
- ❖ Национална стратегија одрживог развоја (2008);
- ❖ Национална стратегија привредног развоја Републике Србије 2006-2012;
- ❖ Национална стратегија запошљавања 2005-2010;
- ❖ Стратегија регионалног развоја 2007-2012;
- ❖ Стратегија развоја социјалне заштите (2005);
- ❖ Национални план акције за децу (2004);

На нивоу града Београда, релевантна планска документа су:

- Нацрт стратегије развоја Града Београда (2008);
- Стратегија развоја здравствене заштите у Београду (2007);

На нивоу локалне самоуправе Стратегија локалног економског развоја је у финалној фази израде.

Актуелни законски оквир за питања избеглица је Закон о избеглицама³. С обзиром на уочену потребу да тај Закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица, сачињен је Предлог Закона о изменама и допунама Закона о избеглицама, али он још није усвојен.

Најважнији закључци ове анализе су следећи:

- ❖ Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002) дефинише основне правце деловања – обезбеђивање услова за повратак и обезбеђивање услова за локалну интеграцију, што је потпуно у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групе грађана.
- ❖ Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и интерно расељених лица којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја.
- ❖ Град Београд нема усвојену стратегију за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица. ГО Звездара због специфичног статуса градске општине није до сада донела стратешка документа из ове области (јер се у њима мора наслонити на иста документа која доноси Скупштина града), иако је велики број избеглих и интернорасељених лица, на својој територији, препознала као посебно осетљиву друштвену групу.

³ „Службени гласник РС“, бр. 18/92; „Службени лист СРЈ“, бр. 42/2002; „Службени гласник РС“, бр. 45/2002

2. Анализа стања⁴ у локалној заједници по питањима унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица извршена је кроз идентификовање досадашних активности и резултата у овом домену и сагледавања позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом радном окружењу.

Анализа је урађена коришћењем SWOT технике.

⁴ SWOT анализа

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА
У ГРАДСКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

	СНАГЕ	СЛАБОСТИ
УНУТРАШЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Политичка воља локалне власти и подршка општинске управе ❖ Сарадња са свим релевантним институцијама ❖ Искуство у партнерским пројектима ❖ Стручност чланова Савета за миграције у различитим областима од значаја за циљну групу ❖ Повереништво за избеглице, Центар за социјални рад, ❖ Величина и ресурси општине ❖ Географски положај Општине ❖ Постојање земљишта за изградњу ❖ Постојање пољопривредног земљишта ❖ Добра прихваћеност избеглих и ИРЛ у локалној заједници 	<ul style="list-style-type: none"> • Ограничена средства локалне самоуправе и отежан приступ финансијским средствима * Недостатак средстава предвиђених за инфраструктурно опремање на локацијама где би се градили објекти намењени овим групама • Недовољна обученост кадрова за неке активности и слаба мотивација, као и оптерећеност институција • Непостојање локалних стратешких докумената • Велики број избеглих и ИРЛ и нерегистровани КЦ • Недостатак повезаности база података различитих институција • Недовољна информисаност шире локалне јавности о питањима избеглих и ИР лица • Разуђеност Општине
	МОГУЋНОСТИ	ПРЕПРЕКЕ
СПОЉАШЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Опредељење средстава у буџету Града ❖ Интензивирање сарадње са Комесаријатом ❖ Предстојеће усвајање новог Закона о избеглицама ❖ Интезивирање сарадње са потенцијалним донаторима ❖ Процес интеграције са ЕУ ❖ Могућност изградње социјалних станова ❖ Могућност школовања на свим нивоима ❖ Програми Националне службе за запошљавање 	<ul style="list-style-type: none"> • Непостојање законске регулативе која ваљано третира питања избеглих и ИР лица • Општа економска криза и незапосленост • Спора имплементација националних стратегија • Недовољан број установа социјалне заштите и пројеката за специфичне групе (стари, инвалиди) • Миграције • Нови Статут Града (надлежности) • Смањење донаторских фондова намењених избеглим и ИР лицима • Питање избеглих и ИР лица није у фокусу шире јавности

Најважнији закључци ове анализе су:

- Локална власт је отворена да заједно са осталим актерима ради на унапређењу положаја избеглица и ИРЛ, али као градска општина зависи од опредељених средстава и ресурса (грађевинско земљиште, опремљеност институција на Звездари и сл.) које Град уступа општини за решавање ових проблема.
- Недовољно се користе стручни људски капацитети и недовољно искоришћавају могућности да се средства прибаве изван локалне средине. То је уско повезано са недостатком праксе успостављања партнерства између јавног и невладиног сектора који је у претходном периоду стекао драгоцену искуство и знање у непосредним активностима и раду са ИРЛ и расељеним лицима. Пословни сектор је врло мало и незнатно укључен у решавање проблема локалне заједнице у целини, а самим тим и популације избеглица и ИРЛ.

- Недовољан ниво информисаности ове популације о расположивим правима и могућностима унапређења свакодневног живота. Неопходан је већи ниво транспарентности када је реч о актуелним програмским активностима и понуђеним садржајима помоћи овим грађанима.
- Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна структура са потребама привреде отежава економски положај ове категорије и њихово запошљавање.
- Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у припреми пројектних предлога и спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење свих активности локалног акционог плана што би требало да допринесе превазилажењу препрека као што су неповољна политичка и економска ситуација у земљи.

3. Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у ГО Звездара, које су диференциране на крајње кориснике/це ЛАП (различите групе избеглих и интерно расељених лица) и кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

Крајњи корисници/це - Локалним акционим планом као крајњи корисници/це услуга дефинисани су:

- Радно способна избегла и интерно расељена лица која немају одговарајуће квалификације за потребе привреде;
- Лица без правног субјективитета „Правно невидљива лица“ - лица која станују на територији Звездаре тј. лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије;
- Лица која не поседују одговарајућа лична документа, посебно припадници РАЕ заједнице који живе у неформалним насељима;
- Деца из избеглих и интерно расељених породица испала из процеса основношколског образовања узраста од 13 - 18 година;
- Жене, припаднице РАЕ заједнице, интерно расељена лица које живе у неформалним насељима.

Кључни партнери локалној самоуправи су:

- ❖ **Комесаријат за избеглице Републике Србије** обавља послове који се односе на: утврђивање статуса избеглица, збрињавање избеглица, вођење евиденције о избеглицама, усклађивање пружања помоћи избеглицама од стране других организација (домаћих и страних), обезбеђивање смештаја избеглица, покреће иницијативе за тражење међународне помоћи од институција УН и других међународних организација итд.
- ❖ **Црвени крст Звездара** је помажући орган државе у хуманитарној сфери, који делује на основу Женевске конвенције, Закона о Црвеном крсту, Статута, Стратегије развоја до 2010. године и на основу Основних принципа (хуманости, непристрасности, неутралности, независности, добровољности, јединства и универзалности). Црвени крст Звездара активно учествује у збрињавању и пружању помоћи избеглицама и ИРЛ и то не само хуманитарног карактера, већ и организовањем здравствене заштите, помоћи при упису у школе, при запошљавању, социјалних

помоћи, спајању породица и контаката са другим члановима породице на територији где се одвијао рат. УНХЦР своје програме годинама спроводи у сарадњи са Црвеним крстом.

- ❖ **Центар за социјални рад** је вишефункционална стручна установа социјалне заштите и представља базичну установу стручног рада и услуга у социјалној заштити у којој се непосредно или посредно задовољава већина социјално-заштитних потреба грађана и њихових породица. Као корисници социјалне заштите потенцијално се могу јавити сви грађани и породице и то онда када се нађу или су изложени посебним тешкоћама у задовољавању својих основних потреба. Најважније функције центра су: непосредно остваривање социјалне заштите грађана и њихових породица, остваривање функције органа старатељства, праћење и проучавање социјалних потреба и проблема, превентивна делатност, планирање и програмирање социјалне заштите, координирање активности на споровођењу социјалне заштите и социјалног рада у општини.
- ❖ **Здравствене установе** пружају услуге примарне, секундарне здравствене заштите и специјалистичке услуге. Избегли и ИРЛ остварују своја права у овој области, као и сви други грађани.
- ❖ **Образовне институције** – основне као и средње школе кроз своје програмске активности обухватају и пружају могућност избеглим и интерно расељеним лицима да стекну одређено образовање и преквалификације.
- ❖ **Национална служба за запошљавање** – спроводи различите програме подршке запошљавању незапослених, радно способних који активно траже посао. Избегла и интерно расељена лица имају једнаке могућности као сви други незапослени да користе ове програме.
- ❖ **Невладине организације** које имају своје активности на подручју општине а те активности односе се на хуманитарну помоћ, подизање капацитета ИРЛ, обезбеђивање помоћи у прибављању докумената и правне помоћи, итд. Међу њима најактивније су: СДФ, Удружење бораца и инвалида рата од 1990. године, Удружења Ромских НВО, Удружење породица несталих.

4. Анализа проблема избеглих и ИРЛ је показала да су њихови главни проблеми на Звездари следећи:

- Нерешено стамбено питање: ГО Звездара се суочава са великим проблемом стамбеног збрињавања ове популације. Статус имовине ових лица на подручјима бивших република СФРЈ још увек је у великом броју случајева нерешен, приватна имовина углавном је уништена или значајно оштећена, а обнова ове имовине иде веома споро што овој популацији значајно отежава располагање истом. У БиХ већина избеглих лица су успела да поврате своја станарска права и користе своју имовину. На подручју Републике Хрватске лица нису успела да поврате своје станарско право, те је њихово стамбено збрињавање велики проблем и један од фактора отежаног повратка. ГО Звездара је препознала проблем стамбеног збрињавања ових лица као веома велики, али није у могућности да овај проблем решава из разлога што као градска општина нема право располагања градским грађевинским земљиштем

- (за уступање донатору) и нема могућност откупа напуштених сеоских домаћинстава.
- Висок степен незапослености избеглица и ИРЛ у локалној заједници због неадекватне образовне структуре неприлагођене локалној привреди као и низак степен образовања.
 - Недовољна сензибилисаност локалне заједнице према проблемима и потребама избеглица и ИРЛ огледа се у минималном ангажовању локалне заједнице у решавању кључних проблема становања и приступу правима у свим сегментима почев од 1992. године до данас.
 - Висок степен сиромаштва међу избеглицама и ИРЛ.
 - Недовољни и неодговарајући социјално материјални потстицаји за интеграцију избеглих и ИРЛ.
 - Пасивност избеглица и ИРЛ у локалној заједници у односу на сопствене проблеме која се исказује кроз непостојање свести о потреби самоорганизованости (удружења избеглица не постоје).
 - ИРЛ често не поседују потребну личну документацију услед измештених или уништених матичних књига, неустављене системске сарадње са надлежним институцијама као и великог броја непријављене новорођене деце.
 - Недовољна доступност здравствених услуга за поједине избеглице и ИРЛ због недефинисаног статуса и непостојања документације.
 - Недовољна укљученост ИРЛ популације у образовање. Ово се посебно односи на популацију Рома, Ашкалија и Египћана.
 - Велики број непризнатих колективних центара и безуслован живот за њихове становнике међу којима 40% чине ИРЛ
 - Честе миграције ове популације са и на територију ГО Звездаа, без евидентирања у бази повереништва, као и непоседовање личних докумената, базу података чини недовољно ажурном што отежава могућност сагледавања и бржег решавања њихових проблема.

Закључци анализе

Из претходних анализа може се закључити следеће:

- Специфичан статус градске општине умногоме ограничава поље деловања за решавање проблема ове циљне групе иако ГО Звездара има значајне капацитете за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица нарочито у области људских ресурса, институционалног искуства и спремности локалне самоуправе да се бави питањима ове групе грађана.
- Нерешено стамбено питање вишечланих породица и проблеми у располагању сопственом имовином у земљама и местима порекла, значајно доприносе социјалном сиромаштву и неповољном квалитету живота избеглих и интерно расељених лица и представљају проблем саме локалне заједнице.
- Постојање великог броја лица без правног субјективитета – „Правно невидљива лица“, тј. лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, као и лица која су уписана у матичне књиге, а не поседују одговарајућа лична документа, посебно припадници РАЕ заједнице који живе у неформалним насељима.
- Избегла и интерно расељена лица на територији ГО Звездара имају неадекватни образовни ниво што у односу на структуру локалне привреде

отежава њихово запошљавање и активно укључивање у живот локалне заједнице.

- Пасивност, слаба самоорганизованост и лоша информисаност самих избеглих и интерно расељених лица додатно доприносе њиховом незадовољавајућем положају и релативно ниском нивоу интегрисаности у локалну заједницу.
- Изузетно лош економски и друштвени положај интерно расељених жена, припадница РАЕ заједнице, које живе у неформалним насељима.

Препоруке за будуће планирање унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица

- Покренути иницијативу за већа финансијска издвајања из републичког и градског буџета а такође и иницирати формирање фонда за решавање стамбених проблема свих ратом погођених лица која се налазе на територији Звездаре.
- Умрежавање и ефикаснија сарадња локалне самоуправе и свих кључних актера значајних за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица, уз коришћење свих стручних људских ресурса и досадашњег искуства различитих институција и организација.
- Формирати Центар РАЕ заједнице за пружање помоћи и подршке у решавању проблема становника неформалних насеља из категорије избеглих и ИРЛ.
- Организовати укључивање младих припадника РАЕ заједнице у основношколско образовање.
- Повећати запошљавање преквалификацијом радно способних избеглих и интерно расељених лица за дефицитарна занимања и познате послодавце.
- Обезбедити континуиране едукативне програме и обуке за жене припаднице РАЕ заједнице.

ПОГЛАВЉЕ 4

Приоритетне групе

Критеријуми Локалног акционог плана за избор приоритетних група међу избеглим и интерно расељеним лицима на територији ГО Звездара су:

- Видљивост и распрострањеност проблема циљне групе у локалној заједници;
- Бројност циљне групе;
- Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе;
- Степен угрожености циљне групе;
- Заинтересованост саме циљне групе за решавање сопствених проблема;
- Необухваћеност групе системским мерама подршке (испалих из система друштвено-организоване подршке)
- Елиминаторни критеријум: ресурси којима располаже локална самоуправа и овлашћења локалне самоуправе при управљању и располагању тим ресурсима (статус градске општине).

Приоритетне групе одабране на основу претходних критеријума су:

- Радно способна незапослена избегла и интерно расељена лица са неодговарајућом стручном квалификацијом која је потребна за запошљавање;
- Лица без правног субјективитета – „Правно невидљива лица“, тј. лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, као и лица која су уписана у матичне књиге, а не поседују одговарајућа лична документа, посебно припадници РАЕ заједнице који живе у неформалним насељима;
- Деца из избеглих и интерно расељених породица испала из процеса основношколског образовања узраста од 13 до 18 година;
- Интерно расељене жене, припаднице РАЕ заједнице, које живе у неформалним насељима.

Избегла и интерно расељена лица без решеног стамбеног проблема нису узета као приоритетна група овог локалног акционог плана и поред видљивости њиховог проблема, њихове бројности и лошег материјалног статуса управо због постојања елиминаторног критеријума који се односи на овлашћења локалне самоуправе при управљању и располагању ресурсима (грађевинско земљиште, финансијска средства, итд.).

ПОГЛАВЉЕ 5

Општи и специфични циљеви

Полазећи од анализе стања, локалних ресурса и капацитета, као и од анализе потреба избеглица и интерно расељених лица на ГО Звездара, а у складу са националним стратешким опредељењима, дефинисан је следећи

ОПШТИ ЦИЉ:

**ПОБОЉШАН СОЦИЈАЛНО – МАТЕРИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ ИЗБЕГЛИХ И
ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА У ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА ПУТЕМ ПРОГРАМА ЗА
ТРАЈНО РЕШАВАЊЕ СТАМБЕНОГ ПИТАЊА И ОДРЖИВИХ ПРОГРАМА ЗА
УНАПРЕЂЕЊЕ ЊИХОВЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ У ЛОКАЛНУ ЗАЈЕДНИЦУ**

Специфични циљеви:

- ❖ У периоду од 2010. год. до 2013. год. трајно решити стамбено питање за најмање 20 породица избеглих и ИРЛ, кроз доделу пакета грађевинског материјала, ради побољшања услова становања и адаптације постојећег властитог стамбеног објекта.
 - у 2010. год. за најмање 5 породица
 - у 2011. год. за најмање 5 породица
 - у 2012. год. за најмање 5 породица
 - у 2013. год. за најмање 5 породица

- ❖ У периоду од 2010. до 2013. године спровести започете програме економског оснаживања, укључити избеглице и ИРЛ у актуелне програме преквалификације, доквалификације и самозапошљавања за најмање 20 породица избеглих и ИРЛ, кроз доделу пакета за доходовне активности.
 - у 2010. год. за најмање 5 породица
 - у 2011. год. за најмање 5 породица
 - у 2012. год. за најмање 5 породица
 - у 2013. год. за најмање 5 породица

- ❖ До краја 2011.године легално запослити 10 лица примењујући принципе активне социјалне политике којом ће општина Звездара дефинисати својом Стратегијом развоја социјалне заштите 2011-2015.године као и Локалним акционим планом запошљавања у 2011.години.

- ❖ У периоду од 2010. до 2013. год. обезбедити збрињавање за преостале социјално најугроженије избегличке и ИРЛ породице, из нерегистрованог колективног центара и приватног смештаја, за становање у социјално заштићеним условима.

6. ПОГЛАВЉЕ

АКТИВНОСТИ - ЗАДАЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАП-а

Специфични циљ1: У периоду 2010. реализација програма помоћи у грађевинском материјалу за 9 породица на територији општине Звездара							
Активност	Период реализације (од - до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет локалне самоуправе	Остали извори		
1.1. Аплицирање код Комесаријата за избеглице	Од децембра 2009. до 30. јуна 2010.	одобрена средства	потписан уговор са Општином		2.625.000,00 РСД	Председник општине, Повереник за избеглице	Комесаријат за избеглице
1.2. Формирање комисије и израда услова и критеријума за доделу материјала	Први квартал 2010.	формирана комисија и сачињени услови и критеријуми	решење о формирању комисије и конкурсна документација са условима и критеријумима			Комисија, Савет за управљање миграцијама и трајна решења	Комесаријат за избеглице
1.3.Расписивање конкурса и прикупљање пријава	Први квартал 2010.	расписан конкурс и прикупљене пријаве	позив за учешће на конкурс и предате пријаве			Комисија, Савет за управљање миграцијама и трајна решења	
1.4. Обилазак и фотографисање објекта кандидата	Други квартал 2010.	Непосредан увид у стварно стање	Записник и фотографије са лица места			Чланови комисије	
1.5. Разматрање пријава и доношење одлуке о избору корисника домаћинства	Други квартал 2010.	извршен избор корисника помоћи у грађевинском материјалу	записник и одлука			Комисија	
1.6.Закључивање уговора о додели пакета	Други квартал 2010.	закључени уговори	потписани уговори			Корисник и други потписник уговора	
1.7.Реализација програма	Други квартал 2010.	Уградња материјала	фотографије, и завршни извештаји			Комисија	Комесаријат

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА
У ГРАСДКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

Специфични циљ2: У периоду 2010. реализација програма помоћи у грађевинском материјалу за 4 породице на територији општине Звездара							
Активност	Период реализације (од - до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет локалне самоуправе	Остали извори		
1.1. Аплицирање код Комесаријата за избеглице	трећи и четврти квартал 2010.	одобрена средства	потписан уговор са Општином		1.350.000,00 РСД	Председник општине, Повереник за избеглице	Комесаријат за избеглице
1.2. Формирање комисије и израда услова и критеријума за доделу материјала	трећи квартал 2010.	формирана комисија и сачињени услови и критеријуми	решење о формирању комисије и конкурсна документација са условима и критеријумима			Комисија, Савет за управљање миграцијама и трајна решења	Комесаријат за избеглице
1.3. Расписивање конкурса и прикупљање пријава	Трећи и четврти квартал 2010.	расписан конкурс и прикупљене пријаве	позив за учешће на конкурс и предате пријаве			Комисија, Савет за управљање миграцијама и трајна решења	
1.4. Обилазак и фотографисање објеката кандидата	Трећи и четврти квартал 2010.	Непосредан увид у стварно стање	Записник и фотографије са лица места			Чланови комисије	
1.5. Разматрање пријава и доношење одлуке о избору корисника домаћинства	Четврти квартал 2010.	извршен избор корисника помоћи у грађевинском материјалу	записник и одлука			Комисија	
1.6. Закључивање уговора о додели пакета	Четврти квартал 2010.	закључени уговори	потписани уговори			Корисник и други потписник уговора	
1.7. Реализација програма	Четврти квартал 2010.	Уградња материјала	фотографије и завршни извештаји			Комисија	Комесаријат

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА
У ГРАСДКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

Специфични циљ3: У периоду 2010. реализација програма: подршка избеглицима и ИРЛ ради економског оснаживања и осамостаљивања							
Активност	Период реализације (од - до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет локалне самоуправе	Остали извори		
1.1. Аплицирање код Комесаријата за избеглице	Трећи квартал 2010. године	одобрена средства	потписан уговор са Општином		1.500,00 РСД	Председник општине, Повереник за избеглице	Комесаријат за избеглице
1.2. Формирање комисије и израда услова и критеријума за доделу помоћи	Трећи квартал 2010.	формирана комисија и сачињени услови и критеријуми	решење о формирању комисије и конкурсна документација са условима и критеријумима			Комисија, Савет за управљање миграцијама и трајна решења	Комесаријат за избеглице
1.3. Расписивање конкурса и прикупљање пријава	Трећи квартал 2010.	расписан конкурс и прикупљене пријаве	позив за учешће на конкурс и предате пријаве			Комисија, Савет за управљање миграцијама и трајна решења	
1.4. Обилазак и фотографисање објеката кандидата	Трећи и четврти квартал 2010.	Непосредан увид у стварно стање	Записник и фотографије са лица места			Чланови комисије	
1.5. Разматрање пријава и доношење одлуке о избору корисника домаћинства	Четврти квартал 2010.	извршен избор корисника помоћи за оснаживање и осамостаљивање породица	записник и одлука			Комисија	
1.6. Закључивање уговора о додели пакета	Четврти квартал 2010.	закључени уговори	потписани уговори			Корисник и други потписник уговора	
1.7. Реализација програма	Четврти квартал 2010.	Уградња опреме	фотографије и завршни извештаји			Комисија	Комесаријат

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА
У ГРАСДКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

Специфични циљ4: У периоду 2011. реализација програма: подршка избеглицама и ИРЛ ради побољшања животних услова							
Активност	Период реализације (од - до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет локалне самоуправе	Остали извори		
1.1. Аплицирање код НВО Дански Савет за избеглице	Други квартал 2011. године	одобрена средства	потписан уговор са Општином		60 000 €	Председник општине, Повереништво за избеглице	Дански Савет за избеглице
1.2. Прикупљање захтева за доделу помоћи	Други квартал 2010.	Очекиван број примљених захтева	Предата одговарајућа документација Данском Савету за избеглице			Повереништво Представник НВО	Дански Савет за избеглице
1.3. Комуникација са НВО приликом обиласка кандидата	Трећи квартал 2010.	Непосредан увид у стварно стање	Записник и фотографије са лица места			Комисија НВО	Дански Савет за избеглице
1.4. Обавештавање о одлуци о корисницима	Трећи квартал 2010.	извршен избор корисника помоћи у грађевинском материјалу	Одговарајућа документација			Комисија НВО	Дански Савет за избеглице
1.5. Праћење закључивања уговора о додели пакета	трећи квартал 2010.	закључени уговори	потписани уговори			Корисник и НВО	Дански Савет за избеглице
1.6. Праћење реализације програма	трећи квартал 2010.	Уградња материјала	фотографије, и завршни извештаји			Повереништво и НВО	Дански Савет за избеглице

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА
У ГРАСДКОЈ ОПШТИНИ ЗВЕЗДАРА

Специфични циљ 5: У периоду 2010-2013.године, у сарадњи са НСЗ и НВО сваке године обезбедити преквалификацију и доквалификацију за најмање 30 избеглих и ИРЛ

Активност	Период реализације (од - до)	Очекивани резултат	Индикатори	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет локалне самоуправе	Остали извори		
1.1 Идентификовање потреба за одређеним занимањима и израда програма преквалификације и доквалификације	Први квартал 2011. и први квартал 2012.	Идентификовање потребе за одређеним занимањима и израда програма преквалификације и доквалификације		Постојећи људски ресурси		Савет за запошљавање	Привредници -НСЗ
1.2 Презентација програма, јавно оглашавање путем локалних медија и на сајту општине	Први квартал 2011.и први квартал 2012.	Одржане две презентације за циљну групу до 30 корисника	Евалуациони лист за обе презентације	Сала за презентацију са потребном опремом		Савет за запошљавање и Одабрани привредници	Комесаријат НВО
1.3 Израда правилника за програме преквалификације и доквалификације	Други квартал 2011. и квартал 2012.	Формирани критеријуми за укључивање корисника преквалификације и доквалификације	Усвојен правилник	Постојећи људски ресурси		Комисија Савет за запошљавање Општинско веће	Комесаријат НВО
1.4.Реализација обуке	Трећи квартал 2011. и трећи квартал 2012	Обучено до 30 корисника, односно избеглих и ИРЛ	Сертификат корисника	1.500€	13.500€	Савет за запошљавање НСЗ	Комесаријат ГО Звездара

ПОГЛАВЉЕ 7

Ресурси – Буџет

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана 2009-2013. године бити укупно потребно око 400.000 ЕУР. С обзиром да су детаљни годишњи планови урађени за 2009. и 2010. годину утврђени су и прецизнији трошкови примене Локалног акционог плана у том периоду. У 2009. години ће почети обухватна и интензивна примена Локалног плана, тако да су потребна средства у износу од 28.350 ЕУР, а у 2010. у износу од 92.550 ЕУР.

Локалним акционим планом се предвиђа 15.000 ЕУР за трошкове мониторинга и евалуације до краја 2013 године.

Детаљан годишњи буџет за сваку следећу годину примене Локалног плана биће урађен на основу разрађених годишњих планова за те године.

Средства за реализацију овог Локалног плана обезбеђиваће се из различитих **извора**: делом из буџета локалне самоуправе, делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног акционог плана, као и из других доступних извора. Потенцијални донатори и фондови на које ће се реализација Локалног акционог плана ослањати су: УНХЦР, ИОМ, ХЕЛП, ДАНСКИ САВЕТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ....

Поступајући у складу са донетим Националним стратегијама: за смањење сиромаштва, решавање питања избеглих и интерно расељених лица, запошљавања, одрживог развоја, очекује се финансијска подршка ресорних министарстава у реализацији активности Локалног акционог плана.

Напомена: Предвиђено време почетка реализације, како је представљено у табелама Локалног акционог плана, као и сам план реализације, у потпуности зависе од датума усвајања локалног плана на Скупштини ГО Звездара, као и од почетка реализације донаторских програма и фондова у Републици Србији.

ПОГЛАВЉЕ 8

Аранжмани за примену

Аранжмани за примену Локалног акционог плана у ГО Звездара обухватају **локалне структуре и различите мере и процедуре** које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се:

- 1) **Структуре за управљање процесом примене Локалног акционог плана и**
- 2) **Структуре које су оперативне и примењују Локални акциони план**

Структуру за управљање процесом примене Локалног акционог плана, након његовог усвајања, представљаће Савет за управљање миграцијама и трајна решења. Савет за миграције ће, као део свог будућег рада, направити План управљања применом Локалног акционог плана.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења, као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене Локалног акционог плана;
- Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације Локалног акционог плана;
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера - учесника у процесу унапређења положаја избеглих и ИРЛ у локалној заједници;
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Локалног акционог плана;
- Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) Локалног плана;
- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог Локалног акционог плана чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу Локалног акционог плана. У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници - партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног акционог плана има следеће задатке и одговорности:

- Реализација Локалног акционог плана;

- Непосредна комуникација са корисницима/цама услуга које се обезбеђују Локалним акционим планом;
- Редовно достављање извештаја координатору/ки Савета за миграције и трајна решења о свим активностима на спровођењу Локалног акционог плана;
- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног акционог плана;
- Унапређење процеса примене Локалног акционог плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

У ГО Звездара се процењује да ће носиоци програма, пројеката и активности Локалног акционог плана бити у првом реду следеће институције:

1. Повереништво за избеглице
2. Центар за локални економски развој ГО Звездара,
3. Канцеларија за младе ГО Звездара
4. Центар за социјални рад - Одељење Звездара
5. Дом здравља „Звездара“
6. НВО које се баве проблемима избеглих и интерно расељених лица
7. Црвени крст Звездара
8. Волонтерски сервис Звездаре

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног акционог плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период, након 2010. године припремаће Савет за управљање миграцијама и трајна решења уз активне консултације са оперативним структурама. По потреби, Савет ће формирати и одговарајуће радне тимове.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног акционог плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуација).

ПОГЛАВЉЕ 9

Праћење и оцена успешности

• **Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације)** Локалног акционог плана је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех Локалног акционог плана ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

• **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2009-2013. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично - једном годишње. Финална евалуација обавиће се на крају 2013. године.

• **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности - задатака и специфичних циљева.

• **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене Локалног акционог плана ће бити следећи:

1. Обухват избеглих и ИРЛ новим услугама и мерама;
2. Структура корисника/ца услуга и мера програма;
3. Ниво укључености различитих актера у пружање услуга избеглим и ИРЛ у локалној заједници;
4. Обим финансијских средстава издвојених за услуге избеглим и ИРЛ;
5. Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглим и ИРЛ (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори...).

• **Процесни индикатори** за праћење и оцењивање успешности примене Локалног акционог плана ће бити следећи:

1. Број потписаних протокола о сарадњи са одабраним НВО
2. Број сертификата о завршеној преквалификацији избеглих и интерно расељених лица
3. Број закључених уговора о раду
4. Број лица која су добила сертификате о завршеној основној школи
5. Број врста пружених услуга Центра РАЕ заједнице
6. Број и врста пружених социјалних услуга лицима/корисницима Волонтерског сервиса која живе без породичног старања и потребна им је помоћ у кућним условима у свакодневном функционисању
7. Број волонтера ИРЛ и избеглих лица- као индикатор њихове социјализације
8. Број и врста едукативних радионица и број укључених учесница

• **Методе и технике мониторинга и евалуације:** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори), анкете, извештавање и др.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног акционог плана - вршиће мониторинг и евалуацију. Тим за мониторинг и евалуацију чине представници/це - стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно или посредно баве питањима избеглих и ИРЛ, као и представници/це корисничких група овог Локалног акционог плана. Савет ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног акционог плана.